

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2022-1-008

(Soruşturma)

Karar Sayısı : 23-40/783-275

Karar Tarihi : 31.08.2023

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE

Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK,
Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER: Sebahat Gözde BİRCAN, Derya ERMİŞ, Rabia BALTAÇI,
Ömer Furkan ÖZDEMİR, Furkan ŞENEL,
Ramazan Alper ÇETİN

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Kare Yangın Otomasyon Sis. San. ve Tic. Ltd. Şti

D. HAKKINDA SORUŞTURMA

YAPILANLAR :

- Filiz Güvenlik Sistemleri Proje ve Sanayi Ticaret AŞ
Temsilcisi: Av. Sefa SEYMAN
Şair Eşref Bulvarı No:15 İhsan Kayın Plaza K.3/32 Çankaya
Konak/İzmir
- Yıldız Yangın Söndürme Sistemleri Sanayi Ticaret AŞ
Temsilcisi: Av. Cem TORUNOĞLU
288/3 Sk. Mansuroğlu Mah. Mehmet Refik Soyer Sitesi Selvili 2
Apt. A Blok No:1 Daire:15 Bayraklı/İzmir

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Filiz Güvenlik Sistemleri Proje ve Sanayi Ticaret AŞ ve Yıldız Yangın Söndürme Sistemleri Sanayi Ticaret AŞ'nin müşteri paylaşımında bulunmak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediğinin tespiti.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Filiz Güvenlik Sistemleri Proje ve Sanayi Ticaret AŞ ve Yıldız Yangın Söndürme Sistemleri Sanayi Ticaret AŞ'nin müşteri paylaşımında bulunmak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediğinin tespiti.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 08.07.2020 tarih ve 6990 sayı ile intikal eden ve Kare Yangın Otomasyon Sistemleri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (KARE) tarafından yapılan şikâyet başvurusunda özetle;
 - Türkan Özilhan Devlet Hastanesinin (HASTANE) yangın algılama sistemleri bakım işinin ihale sonucunda KARE tarafından üstlenildiği,
 - HASTANE'nin bakım işi kapsamında, montajı gerçekleştirilen dedektörlerin panele tanımlanması ve mahal bilgisinin santrale bilgisayar vasıtasıyla tanımlanması işlemleri için ilgili yangın algılama sisteminin üreticisi konumundaki Mavili Elektronik Ticaret ve Sanayii AŞ'ye (MAVİLİ) başvurulduğu, MAVİLİ'nin ise bakım hizmet talebi kapsamında KARE'yi yetkili servis konumundaki Filiz Güvenlik Sistemleri Proje Sanayi ve Ticaret AŞ'ye (FİLİZ) yönlendirdiği,

- Yetkili servis tarafından ilgili tanımlama hizmetleri için üçüncü taraf teşebbüslere piyasa rayiç fiyatına uygun şekilde daha düşük fiyatlarla hizmet sunumu yapılırken, KARE'ye piyasa rayiç fiyatının oldukça üstünde bir fiyatla hizmet sunumu teklifinde bulunulması yoluyla KARE'nin faaliyetlerini sürdürmesinin kasten engellenmeye çalışıldığı, MAVİLİ yetkili servisi konumunda bulunan FİLİZ'e neden piyasa rayicinin oldukça üstünde bir fiyat verildiğine dair soru yöneltildiğinde, fiyatlamasının MAVİLİ tarafından yapıldığı yönünde açıklama getirildiği,
- MAVİLİ'nin söz konusu eylemlerinin eşit durumdaki alıcılara aynı ve eşit hak, yükümlülük ve edimler için farklı şartlar ileri sürülmesi suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 6. maddesinin (b) bendini ihlal eder nitelikte olduğu, ilaveten şikâyet dilekçesinin ekinde yer alan belgelerin şikâyete konu ileri sürülen bu hususları kanıtlar nitelikte olduğu,

hususları ifade edilmiştir.

- (4) Yukarıda özetlenen başvuruya ilişkin olarak 28.07.2020 tarih ve 20-36/503-M sayılı Rekabet Kurulu (Kurul) kararı ile 2012/2 sayılı Rekabet İhlallerine İlişkin Başvuru Usulüne Dair Tebliğ'in (2012/2 sayılı Tebliğ) 5. maddesinin 4. fıkrası kapsamında, şikâyet başvurusunun sadece ihlalin varlığına işaret eden soyut beyanlardan ibaret olduğu, ihlalin gerçekleşme şekli, yeri ve zamanı ile hakkında inceleme yapılması talep edilen teşebbüsün iddia konusu eylemleri hakkında somut bilgi ve/veya belgeleri içermediği, dolayısıyla başvuru konusu şikâyet hakkında 2012/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin 4. fıkrası uyarınca işlem yapılmasına gerek olmadığına karar verilmiştir.
- (5) 28.07.2020 tarih ve 20-36/503-M sayılı Kurul kararının iptali istemiyle KARE tarafından yargı yoluna başvurulması üzerine Ankara 5. İdare Mahkemesinin 31.05.2021 tarih ve 2020/1712 E., 2021/876 K. sayılı kararı ile 2012/2 sayılı Tebliğ uyarınca Kurul tarafından iddiaların ciddi ve yeterli olarak ortaya konulmadığı değerlendirilen başvuruların önaraştırma süreci işletilmeksizin reddinin mümkün olduğundan ve davacının da buna yönelik iddialarının yerinde görülmediğinden bahisle davanın reddine karar verilmiştir.
- (6) Ankara 5. İdare Mahkemesinin davanın reddi kararına karşı davacı tarafından istinaf talebinde bulunulmuştur. Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesinin 10.02.2022 tarih ve 2021/1250 E. 2022/226 K. sayılı kararı ile her ne kadar ilgili fiyat teklif yazılarında davacıya ve diğer firmaya sunulacak hizmetin konusu aynı şekilde nitelendirilmemişse de şikâyetçi ve diğer firmaya sunulacak hizmetin benzerliği göz önüne alındığında aradaki fiyat farkının araştırmaya değer olduğu ve şikâyet başvuru dilekçesinde belirtilen hususlar göz önüne alındığında iddiaların soyut nitelikte ve yetersiz olduğunun söylenemeyeceğinden bahisle istinaf başvurusunun kabulüne, Ankara 5. İdare Mahkemesinin 31.05.2021 tarih ve 2020/1712 E., 2021/876 K. sayılı kararının kaldırılmasına, dava konusu idari işlemde hukuka uyarlık ve hukuki isabet görülmediği belirtilerek idari işlemin iptaline karar verilmiştir.
- (7) Bölge İdare Mahkemesinin idari işlemin iptali kararının gereğini yerine getirmek üzere, 31.03.2022 tarih ve 22-15/256-M sayılı Kurul kararı ile dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesinin birinci fıkrası uyarınca MAVİLİ ve FİLİZ hakkında önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (8) Anılan Kurul kararı uyarınca 25.10.2022 tarihinde başlatılan önaraştırma çerçevesinde; 25.10.2022 tarihinde MAVİLİ'de ve MAVİLİ Ege Bölge Müdürlüğü'nde, 26.10.2022 tarihinde ise FİLİZ'de yerinde incelemeler gerçekleştirilmiştir.

- (9) Öneraştırmanın tarafı olan MAVİLİ ve MAVİLİ yetkili servisi FİLİZ'de yapılan yerinde incelemeler neticesinde teşebbüslerden bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur. İlâveten öneraştırma sürecinde MAVİLİ'nin rakipleri olan Honeywell Teknoloji AŞ (HONEYWELL), Gedsis Güvenlik Sistemleri Limited Şirketi (BOSCH), Siemens Sanayi ve Ticaret AŞ (SIEMENS), Panasonic Elektronik Satış AŞ (PANASONIC), Sensor Elektrik Elektronik Endüstri Sistemleri Taahhüt Sanayi ve Ticaret AŞ'den (TELETEK) ile Güvenlik Endüstrisi Sanayicileri ve İş Adamları Derneği (GESİDER) ve Türkiye Yangından Korunma ve Eğitim Vakfından (TÜYAK) bilgi talebinde bulunulmuştur. Söz konusu bilgi talepleri kapsamında; MAVİLİ tarafından gönderilen cevabi yazılar 07.11.2022 tarih ve 32738 sayı ile, 08.11.2022 tarih ve 32777 sayı ile, 22.11.2022 tarih ve 33175 sayı ile, 22.11.2022 tarih ve 33179 sayı ile ve 22.11.2022 tarih ve 33181 sayı ile; FİLİZ tarafından gönderilen cevabi yazılar 07.11.2022 tarih ve 32737 sayı ile ve 22.11.2022 tarih ve 33177 sayı ile; HONEYWELL tarafından gönderilen cevabi yazı 22.11.2022 tarih ve 33163 sayı ile; SIEMENS tarafından gönderilen cevabi yazı 14.11.2022 tarih ve 32915 sayı ile; PANASONIC tarafından gönderilen cevabi yazı 15.11.2022 tarih ve 32957 sayı ile; BOSCH tarafından gönderilen cevabi yazı 17.11.2022 tarih ve 33021 sayı ile; TELETEK tarafından gönderilen cevabi yazı 22.11.2022 tarih ve 33162 yazı ile; GESİDER tarafından gönderilen cevabi yazı 18.11.2022 tarih ve 33085 sayı ile; TÜYAK tarafından gönderilen cevabi yazı ise 18.11.2022 tarih ve 33093 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Bunun yanı sıra dosya kapsamında şikâyet başvurusunda bulunan Kare Yangın Otomasyon Sis. San. ve Tic. Ltd. Şti. (KARE) ile görüşme gerçekleştirilmiş ve görüşme akabinde bilgi talebinde bulunulmuştur. Buna istinaden teşebbüsün gönderdiği cevabi yazı 07.11.2022 tarih ve 32736 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (10) Dosya kapsamında elde edilen bilgi ve belgeler çerçevesinde hazırlanan 23.11.2022 tarihli ve 2022-1-008/ÖA sayılı Öneraştırma Raporu, Kurulun 01.12.2022 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 22-53/804-330 sayı ile MAVİLİ ve FİLİZ'in eşit durumdaki alıcılara aynı ve eşit hak, yükümlülük ve edimler için farklı şartlar ileri sürerek ayrımcılıkta bulunmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiklerine ilişkin iddiaların reddine karar verilmiştir. Bununla birlikte öneraştırma safhasında elde edilen bulgular kapsamında yapılan değerlendirmeler neticesinde 01.12.2022 tarihli ve 22-53/804-M sayılı karar ile;
- MAVİLİ hakkında, yetkili servislerin sundukları bakım onarım hizmetlerinin bedellerini ve yeniden satışa konu olan yedek parça ve mamul ürünlerin satış fiyatlarını belirlemek suretiyle ve aktif veya pasif satış ayırımına gidilmeksizin yetkili servislerin hizmet sunacağı müşterilere yönelik getirdiği kısıtlamalar yoluyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediğinin tespitine yönelik olarak,
 - MAVİLİ, FİLİZ ve MAVİLİ'nin bir diğer yetkili servisi olan Yıldız Yangın Söndürme Sistemleri San. Tic. AŞ (YILDIZ) hakkında müşteri paylaşımı anlaşması yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespit edilmesi amacıyla
- aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma başlatılmasına karar verilmiştir.
- (11) Söz konusu soruşturma kapsamında, 06.12.2022, 07.12.2022 ve 08.12.2022 tarihlerinde soruşturma tarafları MAVİLİ, FİLİZ ve YILDIZ'da; ilâveten MAVİLİ'nin İzmir'de yerleşik diğer yetkili teknik servisleri olan A1 Alarm Güvenlik Otom. ve Hab. Sis. San. ve Tic. AŞ (A1), Asl Güvenlik Otomasyon Sistemleri İnşaat Denizcilik İth. İhr. San. ve Tic. AŞ (ASL), Bmg Özel Güvenlik Sistemleri Bilişim Telekomünikasyon

Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi (BMG), Barış İletişim Hizmetleri ve Malzemeleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nde (BARIŞ İLETİŞİM) incelemeler gerçekleştirilmiştir.

- (12) Soruşturma sürecinde görüş alınması amacıyla Türk Standartları Enstitüsünden (TSE) ve HONEYWELL, BOSCH, SIEMENS, Gfe Bina Kontrol Sistemleri San. ve Tic. Ltd. Şti. (GFE), Bilgi Elektronik Sanayi ve Ticaret AŞ (BİLGİ ELEKTRONİK), Netelsan Elektrik Elektronik Sis. Tic. ve San. AŞ (NETELSAN) ve Kod Elektronik Güvenlik Sistemleri San. ve Tic. Ltd. Şti.den (KOD) bilgi talebinde bulunulmuştur. Söz konusu bilgi talepleri kapsamında; NETELSAN tarafından gönderilen cevabi yazı 07.02.2023 tarih ve 35490 sayı ile, KOD tarafından gönderilen cevabi yazı 08.02.2023 tarih ve 35517 sayı ile, BİLGİ ELEKTRONİK tarafından gönderilen cevabi yazı 08.02.2023 tarih ve 35520 sayı ile, GFE tarafından gönderilen cevabi yazı 09.02.2023 tarih ve 35546 sayı ile, SIEMENS tarafından gönderilen cevabi yazı 10.02.2023 tarih ve 35580 sayı ile, HONEYWELL tarafından gönderilen cevabi yazı 13.02.2023 tarih ve 35617 sayı ile ve TSE tarafından gönderilen cevabi yazı 20.02.2023 tarih ve 35831 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (13) MAVİLİ tarafından 20.12.2022 tarihinde tebellüğ edilen soruşturma bildirimının akabinde, teşebbüs tarafından gönderilen taahhüt sunma talebi ve uzlaşma başvurusu Kurum kayıtlarına 22.12.2022 tarih ve 34025 sayı ile intikal etmiştir. Teşebbüsün anılan başvurusuna ilişkin hazırlanan 09.01.2023 tarih ve 2022-1-008/BN-03 sayılı Bilgi Notu, Kurulun 26.01.2023 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 23-06/93-M sayılı Kurul kararı ile teşebbüsün bölge ve müşteri kısıtlaması eylemlerine ilişkin taahhüt sunma talebinin kabul edilmesi ve taahhüt görüşmelerine başlanması, teknik servis hizmet bedeli ile yedek parça mamul ürünlerin yeniden satış fiyatlarını belirleme eylemlerine ilişkin olarak uzlaşma görüşmelerine başlanmasına karar verilmiştir.
- (14) Söz konusu Kurul kararının ardından MAVİLİ ile gerçekleştirilen uzlaşma ve taahhüt görüşmeleri neticesinde, Kurul tarafından alınan 30.03.2023 tarih ve 23-16/285-99 sayılı karar ile, MAVİLİ'nin yetkili servisleri ile yangın ve gaz algılama sistemlerinin bakım onarım hizmetleri pazarında müşteri paylaşımına yönelik yatay seviyede bir anlaşma yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği şüphesine dayanak teşkil eden bulguların, MAVİLİ'nin Yetkili Servis Sözleşmesi'nde yer alan bölge ve müşteri kısıtlamasına ilişkin hükümler ile anılan kısıtlamaya dair eylemleri kapsamında değerlendirilmesine; MAVİLİ tarafından sunulan taahhütlerin dosya kapsamında tespit edilen bahse konu bölge ve müşteri kısıtlaması eylemleri neticesinde ortaya çıkan rekabet sorunlarını giderebilecek nitelikte olduğuna ve bu taahhütlerin kabul edilerek MAVİLİ adına bağlayıcı hale getirilmesine karar verilmiştir. Bunun yanı sıra, Kurulun 13.04.2023 tarih ve 23-18/347-117 sayılı kararı ile teknik servis hizmet bedeli ile yedek parça ve mamul ürünlerin yeniden satış fiyatının belirlenmesi eylemine ilişkin MAVİLİ hakkında yürütülen soruşturmanın uzlaşma ile sonlandırılmasına karar verilmiştir.
- (15) Soruşturma taraflarından MAVİLİ'nin yukarıda izah edildiği üzere uzlaşma ve taahhüt usulüne başvurması üzerine alınan Kurul kararları neticesinde taraf hakkında yürütülen soruşturma süreci sonlandırılmış olup mevcut soruşturma, soruşturmanın diğer tarafları olan YILDIZ ve FİLİZ hakkında yürütülmüştür.
- (16) Soruşturma kapsamında YILDIZ tarafından gönderilen birinci yazılı savunma 16.01.2023 tarih ve 34702 sayı ile, FİLİZ tarafından gönderilen birinci yazılı savunma 23.01.2023 tarih ve 34945 sayı ile süresi içinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

- (17) FİLİZ ve YILDIZ hakkında hazırlanan 26.05.2023 tarihli ve 2022-1-008/SR-01 ve 2022-1-008/SR-02 sayılı Soruşturma Raporları 4054 sayılı Kanun'un 45. maddesinin ilk fıkrası gereğince sırasıyla FİLİZ ve YILDIZ'a tebliğ edilerek taraflardan ikinci yazılı savunmalarını sunmaları talep edilmiştir. İlgili Soruşturma Raporları taraflarca 31.05.2023 tarihinde tebellüğ edilmiştir. Bununla birlikte her iki taraf bakımından da ikinci yazılı savunmaların 4054 sayılı Kanun'un 45. maddesinde bahsi geçen süre içinde sunulmadığı tespit edilmiştir.
- (18) Son olarak, Soruşturma Heyetince hazırlanan 14.07.2023 tarihli ve 2022-1-008/EG sayılı ek görüş yazıları taraflara tebliğ edilmiştir.
- (19) Kurul; yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor'a, Ek Görüş'e, toplanan delillere, yazılı savunmalara ve incelenen dosya kapsamına göre nihai kararı tesis etmiştir.
- (20) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili rapor ve Ek Görüşte, Filiz Güvenlik Sistemleri Proje Sanayi ve Ticaret AŞ ile Yıldız Yangın Söndürme Sistemleri San. Tic. AŞ'nin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal etmedikleri, bu nedenle söz konusu teşebbüsler hakkında idari para cezası verilmesine yer olmadığı kanaat ve sonucuna ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME, GEREKÇE VE HUKUKİ DAYANAK

I.1. Hakkında Soruşturma Yürütülen Taraflar

I.1.1. FİLİZ

- (21) 1994 yılında kurulan FİLİZ; akıllı ev sistemleri, kamera sistemleri, hırsız alarm sistemleri, araç takip sistemleri ve görüntülü diafon sistemleri alanlarında projelendirme faaliyeti göstermektedir. Söz konusu faaliyetler kapsamında FİLİZ, MAVİLİ markalı Maxlogic ve Mavigard yangın sistemlerinin satış sonrası hizmetlerinin sunulmasında yetkili servis olarak hizmet vermektedir.

I.1.2. YILDIZ

- (22) 1983 yılında kurulan YILDIZ; yangın söndürme sistemlerini oluşturan cihazların dolumu, bakımı, üretimi ile algılama ve söndürme sistemlerinin üretimi, satışı ve satış sonrası hizmetleri alanında faaliyet göstermekte olup yangın sistemleri tasarım ve projelendirme, kurulum ve devreye alma, teknik servis, yangın eğitimleri, yangın risk analizi, yangın danışmanlığı ve acil durum planı hizmetlerini sunmaktadır. YILDIZ, 30.05.2018 tarihinde akdedilen Yetkili Servis Sözleşmesi kapsamında MAVİLİ'nin yetkili teknik servisliğini yürütmektedir.

I.2. İlgili Pazar ve Sektöre İlişkin Bilgi

I.2.1. Yangın Algılama ve Uyarı Sistemleri Hakkında Bilgi

- (23) Yangın algılama ve uyarı sistemleri yangını ilk evrelerinde tespit edip bina ya da bölgede bulunan kişileri ikaz eden sistemlerdir. Bu sistemler bir ortamdaki yangın tehlikesine karşı konumlandırılmış olan duman ve ısı dedektörleri veya kombine (duman ve ısı) dedektörler sayesinde yangın belirtilerini algılayarak çevreyi olabildiğince hızlı bir şekilde uyardırmayı amaçlamaktadır.
- (24) Türkiye'de yangın algılama ve uyarı sistemleri pazarında faaliyet gösteren otuzdan fazla yerli ve yabancı teşebbüs bulunmaktadır. Sektörde yabancı sermayeli şirketlerin yanı sıra yabancı şirketlerden ürün ithal ederek faaliyet gösteren yerli teşebbüsler ve yerli sermaye ile üretim ve satış faaliyetinde bulunan teşebbüsler de bulunmaktadır.

- (25) Yangın algılama ve uyarı sistemleri pazarında faaliyet gösteren teşebbüsler tarafından birden fazla ürünün sunulması, ürünlerin farklı sınıflandırmalar altında değerlendirilmesi ve pazarda faaliyet gösteren teşebbüs sayısının fazlalığı sebebiyle pazarın büyüklüğüne ilişkin net bir veri bulunmamaktadır. Bazı teşebbüsler yangın algılama sistemleriyle birlikte söndürme ve anons sistemlerine ilişkin paket satışlar yoluyla faaliyet yürütmekte olup pazarı yangın algılama, söndürme ve alarm sistemleri şeklinde bir bütün olarak ele almakta ve verilerini uyarı ve söndürme bazında ayırtıramamaktadır. Bununla beraber sektörden edinilen bilgiler doğrultusunda, yangın algılama ve uyarı sistemleri pazarının satış kanalında teşebbüs ve ürün çeşitliliğinin yüksek olduğunu, dolayısıyla pazarda rekabetçi bir yapının hâkim olduğunu söylemek mümkündür. Anılan ürünlere yönelik üretim ve satış faaliyeti ile iştigal eden teşebbüsler, ayrıca bahse konu ürünleri münhasır ya da müşterek yetkili satıcılar aracılığıyla satışa sunmakta ve bu yolla da rekabet etmektedir.
- (26) Yangın algılama ve uyarı sistemleri pazarındaki rekabet, ürünün satışı ile sonlanmamakta, komplike yapıları nedeniyle çoğunlukla tüketici tarafından kurulum imkanı bulunmayan, periyodik kontrol ve bakım gerektiren bu ürünlerin satışını yapan satıcıların ayrıca kurulum ve satış sonrası destek hizmetlerinde de faaliyet göstermesi söz konusu olmaktadır. Dolayısıyla, profesyonel kişilerce kurulumu, sisteme tanımlanması, kontrol ve bakımı yapılması gereken elektronik ürünler olan yangın algılama ve uyarı sistemleri için pazarda en az bu ürünlerin satışı kadar satış sonrası hizmetleri de önem arz etmektedir. Kurulum ve tanımlanma sonradan ortaya çıkması muhtemel problemler teknik bilgi ve donanımına sahip olan ve ayrı tüzel kişilikleri haiz yetkili servisler yardımıyla çözüme kavuşturulmaktadır.
- (27) Bu kapsamda, yangın algılama ve uyarı sistemlerinin planlama, tasarım, kurulum, devreye alma, kullanım ve bakım işlerinin Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik (Yangın Yönetmeliği) ile 2018 yılında Avrupa Standardizasyon Komitesi (*Comité Européen de Normalization*, CEN) tarafından güncellenen ve Türk Standartları Enstitüsü (TSE) tarafından iktisap edilen CEN/TS 54-14 Kılavuzu'nun standartlarına göre gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Yangın algılama ve uyarı sistemleriyle ilgili mevzuata "İlgili Mevzuat" başlığı altında ayrıca değinilmiştir.
- (28) İlgili mevzuat hükümleri ve teşebbüsler tarafından sunulan cevabi yazılar incelendiğinde ise bir teşebbüsün belirli olarak bir sağlayıcının yangın algılama ve uyarı ürünlerine yönelik yetkili servis hizmeti sunabilmesi için mevzuattan kaynaklı yükümlülüklerin yanı sıra sağlayıcı tarafından öngörülen belirli sözleşme koşullarını da karşılamasının beklendiği anlaşılmaktadır.

I.2.2. İlgili Mevzuat

- (29) Dosya konusu sistemlerin planlama, tasarım, kurulum, devreye alma, kullanım ve bakım işlerinde; 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un (Tüketici Kanunu) satış sonrası hizmetlere ilişkin 58 ve 77 numaralı maddeleri, Satış Sonrası Hizmetler Yönetmeliği, Yangın Yönetmeliği, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı tarafından yayımlanan Genel Teknik Şartname'nin (Teknik Şartname) 18. bölümü ile CEN/TS 54-14 Kılavuzu'nun standartlarının esas alındığı görülmektedir.
- (30) Tüketici Kanunu'nun Satış Sonrası Hizmetler başlıklı 58. maddesi;

"(2) Üretici veya ithalatçılar, yönetmelikle belirlenen mallar için Bakanlıkça¹ onaylı satış sonrası hizmet yeterlilik belgesi almak ve tüm yetkili servis istasyonlarına

¹ İlgili hükümde yer alan Bakanlık, Ticaret Bakanlığıdır.

ilişkin bilgileri güncel olarak Bakanlıkça oluşturulan sisteme kaydetmek zorundadır

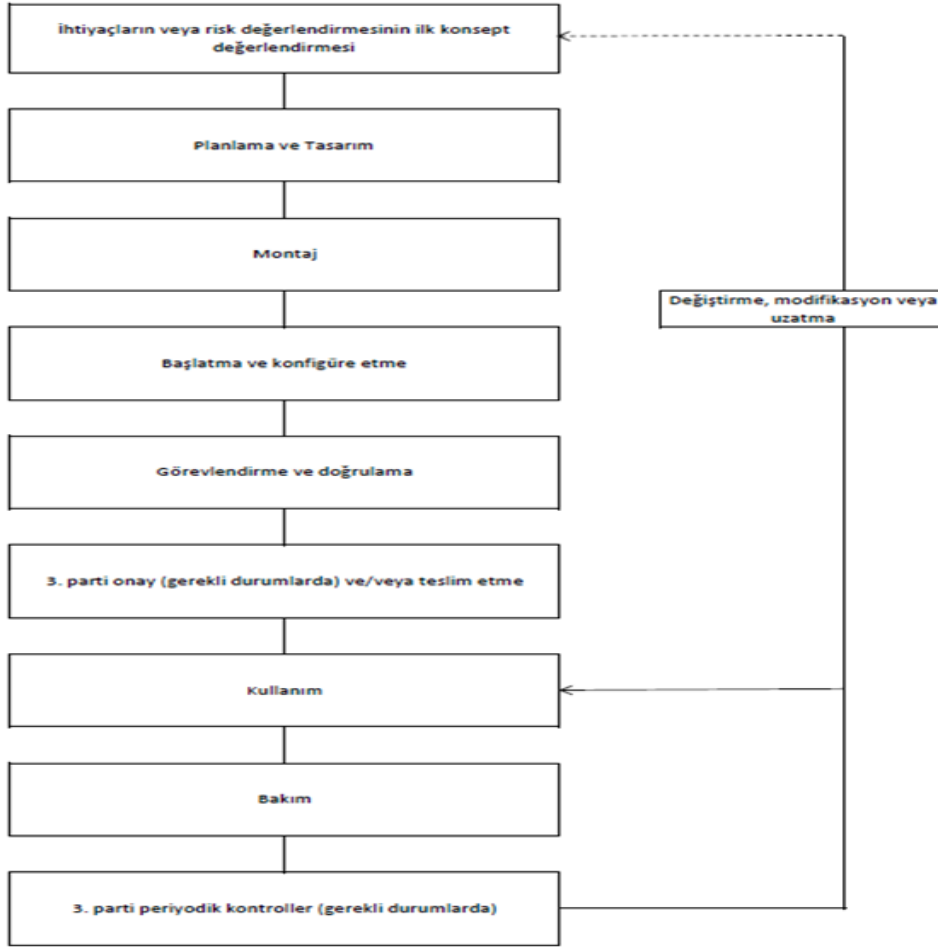
(4) Üretici veya ithalatçılar, yetkili servis istasyonlarını kendileri kurabileceği gibi servis istasyonlarının verdiği hizmetlerden sorumlu olmak şartıyla kurulu bulunan servis istasyonlarından veya servis organizasyonlarından da faydalanabilir.

(5) Herhangi bir üretici veya ithalatçıya bağlı olmaksızın faaliyette bulunan servis istasyonları da verdikleri hizmetten dolayı tüketiciye karşı sorumludur. Bu servis istasyonlarının, her türlü mecrada ve faaliyetlerinde kolaylıkla görülebilir ve okunabilir şekilde "özel servis" ibaresini kullanması zorunludur"

hükmünü haizdir.

- (31) Tüketici Kanunu'nun Ceza Hükümleri başlıklı 77. maddesinde satış sonrası hizmet yeterlilik belgesini bulundurmayan servislere üç yüz on beş bin Türk Lirası idari para cezası uygulanacağı düzenlenmiştir. Anılan Kanun'da bahsi geçen yeterlilik belgesi TSE tarafından verilen Hizmet Yeterlilik Belgesi'dir.
- (32) Yangın Yönetmeliği'nin "*Yangın Algılama ve Uyarı Sistemleri*" bölümü incelendiğinde ise bu bölüm altında yer alan 74. maddede yangın algılama sisteminin ve parçalarının CEN/TS 54-14'e uygun olarak üretilmesi, tasarlanması, tesis edilmesi ve işletilmesinin gerektiği belirtilmektedir.
- (33) CEN/TS 54-14'ün 4.1. maddesinde Kılavuz'un, yangın algılama ve yangın alarm sistemlerinin planlama, tasarım, montaj, hizmete alma, kullanım ve bakımı ile ilgili düzenlemelerinin tavsiye niteliğinde olduğu belirtilmektedir. Her ne kadar anılan Kılavuz'da düzenlenen hükümler aslen tavsiye niteliğinde olsa da Yangın Yönetmeliği'nde bulunulan atıf sebebiyle CEN/TS 54-14 hükümleri emredici nitelikte kabul edilmektedir.
- (34) CEN/TS 54-14'ün 4.2. numaralı maddesinde ise yangın algılama sisteminin kurulum ve ayarlamalarına ilişkin sürece detaylı bir şekilde yer verilmiştir. Bu süreç, anılan Kılavuz'da da yer alan aşağıdaki şemayla özetlenebilir:

Şema 1: Sistem Akış Şeması

- (35) CEN/TS 54-14'ün 4.2. numaralı maddesinde de belirtildiği üzere söz konusu Kılavuz'un hazırlanma sürecinde Şema 1'de yer verilen süreçlerin her biri farklı bir kuruluş tarafından yapılabileceğine standartlar oluşturulmuştur. Dolayısıyla CEN/TS 54-14'te belirlenen standartların, yangın algılama ve uyarı sistemlerinin kurulum ve bakım sürecinde her bir aşamanın farklı bir teşebbüs tarafından gerçekleştirilebileceği ön kabulüyle oluşturulduğu belirtilmiştir.
- (36) CEN/TS 54-14'ün Montaj bölümü altında yer alan Nitelikler başlıklı 7.7 numaralı maddesi;
- “Montaj işini yapan kişiler veya kuruluşlar madde 6.14 ve madde 7.5'e göre uygun yeterliliğe, tecrübeye ve ehliyete sahip olmalıdır.”* hükmünü,
- (37) Başlatma ve Yapılandırma bölümü altında yer alan ve Nitelikler başlıklı 8.5 numaralı maddesi;
- “Yapılandırmayı yapan ve 8.3 belgesini hazırlayan kişi veya kuruluş, gerekli işi yapabilmek için uygun bir şekilde yetkin olmalıdır.*
- Not: Bazı Avrupa ülkelerinde, sistemin yapılandırılması için zorunlu sertifika gereklilikleri olabilir.”* hükmünü,
- (38) Bakım bölümü altında yer alan 12.1 numaralı madde ise;

“Kurulu sistemin doğru çalışmasını sağlamak için, sistem düzenli olarak kontrol edilmeli ve servisi yapılmalıdır. Bunun için düzenlemeler, tesisin dolu olup olmadığına dair kurulum tamamlandığında derhal yapılmalıdır.

Genel olarak, kullanıcı ve / veya mal sahibi ile kurulu sistemin bakımını (denetim, servis ve onarım dahil) yürütmeye yetkili bir kuruluş arasında bir sözleşme yapılacaktır.

Bakımlar ulusal gerekliliklere göre yapılır.

Not: Bakım servis sağlayıcılarının sertifikalandırılması için ulusal gereklilikler olabilir.”

hükmünü haizdir.

- (39) 8.5 ve 12.1 numaralı maddelerde bahsedilen ulusal gerekliliklerin ülkemizdeki görünümü Teknik Şartname'nin 18. Bölümü² ve “TS 12849 Hizmet Yeterlilik Belgesi” (Yeterlilik Belgesi) olarak karşımıza çıkmaktadır.
- (40) Teknik Şartname; yangın algılama ve alarm sistemlerinin gerekli malzemelerin CEN/TS 54-14 standardının ilgili bölümlerine uygun olarak seçilmesi, montaj, işletmeye alma, denetim, kullanım ve bakım aşamalarının ilgili yönetmelik hükümleri ve standartlar doğrultusunda yapılması şartlarını kapsamaktadır. Teknik Şartname'de yangın algılama ve alarm sisteminin muayene, deney, hizmete alma ve doğrulama işlemlerinde CEN/TS 54-14 Standardına uygunluk zorunlu kılınmıştır.
- (41) Teknik Şartname'nin 18.13 numaralı maddesine göre, yangın algılama ve alarm sistemlerinin CEN/TS 54-14 standardına uygun yıllık periyodik kontrolü, akredite bir kuruluşa yaptırılacaktır. Anılan maddeyle periyodik kontrollerin TSE tarafından verilen yeterlilik belgesi sahibi teşebbüsler tarafından gerçekleştirilmesi gerektiği belirtilmektedir.
- (42) Yeterlilik Belgesi TSE tarafından belirli standartları karşılayan teşebbüslere verilen bir belge olup kapsamı, *“alarm cihazları yetkili servislerinin yapısal özellik, işletmecilik, teknik donanım, çalışanların özellikleri ve belgelendirme ile ilgili kuralları”* olarak belirtilmektedir³. Yeterlilik Belgesi'nde belge sahibi teşebbüs tarafından verilebilecek hizmetin kapsamı belirlenmektedir. Yeterlilik Belgesi'nin gereklilikleri ise Yapısal Özellikler, İşletmecilik İle İlgili Kurallar, Teknik Donanım İle İlgili Kurallar ve Personel İle İlgili Kurallar şeklinde özetlenebilecektir⁴.
- (43) Sonuç olarak, CEN/TS 54-14'teki standartları karşılayan, Teknik Şartname'de belirtilen hususları haiz ve Yeterlilik Belgesi'ne sahip olan teşebbüslerin yangın algılama ve uyarı sistemlerinin kurulum, devreye alım ve bakım, onarım gibi satış sonrası hizmetler alanında faaliyet gösterebileceği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte anılan yetkili servis olma şartlarının genel nitelikte olduğu söylenebilecektir zira dosya kapsamında elde edilen bilgiler doğrultusunda her bir sağlayıcı özelinde yetkili servis olma koşullarının farklılaşabileceği, bir diğer deyişle sağlayıcıların kendi iş modeline göre birbirlerinden farklı birtakım kriterler getirerek yetkili servis ağı kurabildiği bilinmektedir.

² <https://yfk.csb.gov.tr/sartnameler-i-330> E.T. 15.11.2022.

³ <https://intweb.tse.org.tr/Standard/Standard/Standard.aspx?081118051115108051104119110104055047105102120088111043113104073100090106109101113117119098110071> E.T. 12.11.2022.

⁴ <https://www.toemkalite.com/ts-12849-alarm-cihazlari-icin-yetkili-servis-kurallari-hizmet-yeterlilik-belgesi/#:~:text=Alarm%20ve%20Uyar%C4%B1%20Sistemleri%20Yetkili,belgelendirme%20ile%20ilgili%20kurallar%C4%B1n%C4%B1%20kapsar.> E.T:13.11.2022.

- (44) Satış sonrası hizmetlerde sağlayıcının sorumluluğuna ilişkin olarak ise, Satış Sonrası Hizmetler Yönetmeliği'nin Üretici, İthalatçı ve Satıcının Sorumluluğu başlıklı 14. maddesinde “*Üretici veya ithalatçılar, yetkili servis istasyonlarının ayrı bir tüzel kişiliği olsa dahi, satış sonrası hizmetlerin sağlanmasından ve yürütülmesinden yetkili servis istasyonları ile birlikte müteselsilen sorumludur.*” denilmek suretiyle ürünün sağlayıcısının satış sonrası hizmetlere ilişkin sorumluluğunun devam ettiği belirtilmektedir.

I.2.3. İlgili Ürün Pazarı

- (45) Dosyada incelenen ürünler yangın algılama ve uyarı sistemleri kapsamında yer alan ürünlerdir. Yangın algılama ve uyarı sistemleri genel olarak iki türe ayrılabilir. Bunlar konvansiyonel ve adresli sistemlerdir. Konvansiyonel sistemler bir ya da birden fazla algılayıcının ve elle uyarı cihazının aynı kablo hattı üzerinde ardışık olarak bağlanması ve hat sonunun elektriksel devre olarak izlenmesi prensibi ile çalışan sistemler olup hacimsel olarak küçük alanlarda bir veya iki katlı, oda veya bölme sayısı çok bulunmayan yerleşke veya depo benzeri yapılarda ve yirmi-otuz kadar dedektörün bir bölge oluşturabileceği binalarda kullanılmaktadır.
- (46) Adresli sistemler ise birçok algılayıcının, elle uyarı cihazlarının ve sahada kontrol ve izleme yapacak donanımların aynı kablo hattı üzerinde ardışık olarak bağlanarak her bir cihazın adreslendiği, santralden her bir cihazın izlenerek kontrol edilebildiği, uç birimlerin çalışma biçimlerinin değişik olasılıklarla tanımlanabildiği sistemler olup hastane, otel ve yüksek katlı binalar gibi geniş hacimli alanlarda kullanılmaktadır⁵. Konvansiyonel sistemler ile adresli sistemler arasında alarm alanı noktasında da farklılık bulunmaktadır. Şöyle ki; konvansiyonel tip yangın algılama ve uyarı sistemi yangını bölgesel olarak ihbar edebilirken, adresli tip yangın algılama ve uyarı sistemi ise saha elemanına verilen kod vasıtasıyla yangın çıkan bölgeyi noktasal olarak belirleyerek ihbar edebilmektedir⁶.
- (47) Yukarıda yer verilen açıklamalardan, yangın algılama ve uyarı sistemlerinin özelliklerinin ilgili sistemin yerleştirileceği ortamın büyüklüğü ve sistemin teknik altyapısına bağlı olarak değişiklik arz ettiği anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda dosya konusu ürüne ilişkin tüketicinin ürünün kullanılacağı alanın genişliği ve yapının ne ölçüde karmaşık olduğuna göre bir tercihte bulunabilecektir. Bu doğrultuda, konvansiyonel tip yangın algılama ve uyarı sistemleri ile adresli yangın algılama ve uyarı sistemlerinin tüketici nazarında kullanım alanı bakımından farklılık arz edebilecektir.
- (48) Diğer yandan, ilgili ürün pazarı tanımında talep ikamesinin yanında, talep ikamesine eşdeğer etkisi olduğu durumlarda arz ikamesi de hesaba katılmaktadır. Bu kapsamda, sektörde faaliyet gösteren birçok teşebbüsün satışa sunduğu ürünler incelendiğinde teşebbüslerin çoğunlukla her iki tip ürün bakımından faaliyetinin bulunduğu anlaşılmaktadır. Yangın algılama ve uyarı sistemlerinin gerek üretimi gerek bakım-onarım ve kurulumu kapsayan ikincil pazardaki faaliyetler bakımından teşebbüsler açısından konvansiyonel tip cihaz ile adresli cihazların arzı bakımından mevzuattan kaynaklı yükümlülükler noktasında bir farklılık olmadığı görülmektedir. Bunun yanı sıra, kurulum ve satış sonrası hizmetler kapsamında Hizmet Yeterlilik Belgesi'ne sahip olan ve yeterli teknik donanım ile altyapıya sahip teşebbüslerin hizmet sunabildiği bilinmektedir. Bu doğrultuda teşebbüsler nazarında yangın algılama ve uyarı

⁵ Elektrik Tesisatı Genel Teknik Şartnamesi, 18. Bölüm, madde 18.6 ve 18.7.

⁶ Uluslararası Yakıtlar, Yanma ve Yangın Dergisi, 2019, Sayı:7 Sayfa:17-21.

sistemlerinin üretimi ile bakım onarım hizmetlerinin sunumunda iki tip ürün arasında arz ikamesinin mevcut olduğu değerlendirilmektedir.

- (49) Yangın algılama ve uyarı sistemi cihazlarının uzun dönemli kullanım ve fayda elde etme amacıyla satın alındığı ve bu sebeple kullanım ömürleri boyunca tamir, bakım, yedek parça ve/veya sarf malzemesi gibi ürün ve hizmetlere ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Yangın algılama ve uyarı sistemlerinin de içinde yer aldığı ve satış sonrası hizmetlerin özellik arz ettiği pazarlar, ürünün kullanım süresi içerisinde zamanla tamamlayıcı ürün ve hizmetlere duyulan ihtiyaç sebebiyle öncül (birincil) ve ardıl (ikincil) pazar şeklinde ikiye ayrılabilir. Bu kapsamda yedek parça, sarf malzemesi, tamir, bakım-onarım hizmetleri gibi öncül ürünle birlikte kullanılan ve öncül ürünün satın alınmasından belli bir süre sonra ihtiyaç duyulan ürün ve hizmetlerin bulunduğu pazarlar ardıl pazarlar olarak tanımlanmaktadır.
- (50) Rekabet hukuku literatüründe, öncül ve ardıl ürün ve hizmetlerin yer aldığı pazarların tanımlanmasında söz konusu ürün ve hizmetlerin aynı pazara dâhil edilemeyeceği ve eğer bu sonuca ulaşılamazsa ardıl ürün ve hizmetlerin yer aldığı pazarların marka özelinde tanımlanıp tanımlanamayacağı hususlarının analizi ön plana çıkmaktadır.
- (51) Geçmiş Kurul kararlarında, ardıl pazarların marka özelinde tanımlanıp tanımlanamayacağına karar verilirken, ürün veya hizmetin gerek üretimde gerekse kullanımdaki ikame edilebilirliği, tüketici talebi ve başka teşebbüslerce üretimin önünde herhangi bir engel olup olmadığı gibi faktörler göz önüne alınmaktadır. İlaveten Kurul içtihadında pazarın marka-spesifik tanımlanıp tanımlanmaması konusunda dikkate alınan hususlar; söz konusu cihazların ileri teknoloji içermesi, pazarda yeni ürünlerin çıkış hızının yüksekliği ve her cihaz için genelde üretici firma tarafından verilen eğitim ve sertifikaları almak gerektiğinden rakip cihazlara verilen servis hizmetinin ikame edilebilirlik derecesinin düşüklüğü şeklinde özetlenebilecektir⁷. Bir başka deyişle belirli bir marka özelinde yetkinliğini belgeleyen bir teknik servisin rakip markaların ürünlerindeki yetkinliği sınırlı olduğunda tüketici bakımından farklı markaların yetkili teknik servisleri arasındaki ikame edilebilirlik düşük olacak ve bu durumda marka özelinde ardıl pazar tanımlanması gerekebilecektir.
- (52) Bir teşebbüsün yangın algılama ve uyarı sistemlerinin bakım ve onarımı alanında faaliyet gösterebilmesi için TSE'den Yeterlilik Belgesi alması gerekmektedir. Yeterlilik Belgesi şartlarından biri de servisin teknik sorumlusunun ana firma tarafından satış sonrası hizmetler konusunda eğitilip yetkilendirilmesidir. Diğer bir deyişle, bir bağımsız servisin herhangi bir marka özelinde yedek parça satışı ve satış sonrası hizmetleri sağlayabilmesi için Yeterlilik Belgesi'nin bulunması ve servisin teknik sorumlusunun hizmet sağlanacak markaya yönelik gerekli eğitim ve sertifikaları almış bulunması gerekmektedir. Ne var ki, marka-spesifik ardıl pazar tanımlanması gerektiğine hükmedilen Kurul kararlarında üretici firma tarafından verilen eğitim ve sertifikalar zaman zaman ilgili sertifikayı alacak kişinin yurt dışına çıkışını da gerektirebilen yüksek maliyetli eğitimler olup mevcut soruşturmada teknik personellerin almakla yükümlü oldukları eğitim ilgili kararlarda sayılan bu özellikleri taşımamaktadır. Kaldı ki, anılan kararlarda belirtildiği üzere marka özelinde ardıl pazar tanımını gerektiren bir diğer sebepse ilgili marka için yetkinliği belgeleyen sertifikaya sahip kişi sayısının azlığıdır. MAVİLİ'nin Türkiye genelinde aktif halde çalışan (.....) adet yetkili servisi bulunduğu düşünüldüğünde bu unsurun da sağlanmadığı görülmektedir. İlaveten belirtmek

⁷ Kurulun 04.11.2021 tarihli ve 21-54/754-375 sayılı ve 26.08.2021 tarihli ve 21-40/589-286 sayılı kararları.

gerekir ki söz konusu pazarda bakım-onarım hizmetlerine ilişkin sağlayıcıların oluşturdukları yetkili servis ağının yanı sıra bağımsız nitelikte özel servisler de faaliyet göstermektedir. Anılan özel servisler TSE'den aldıkları Hizmet Yeterlilik Belgesi ile birden fazla markaya ilişkin bakım-onarım hizmeti verebilmektedir. Bu doğrultuda yangın algılama sistemlerinin satış sonrası hizmetlerinde marka-spesifik pazar tanımlanmasını gerektirecek bir hizmet sunumu yapılmadığı anlaşılmaktadır.

- (53) Marka özelinde tanımlama gerektiren bir diğer sebep birincil pazardaki oyuncu sayısının azlığıdır. Diğer bir deyişle hâlihazırda rekabetin yoğun olmadığı birincil pazarda az sayıda teşebbüsle karşılaşan tüketici ardıl pazardaki işleyişten daha çok etkilenebilecektir. Mevcut dosya kapsamında birincil pazarın yapısı incelendiğinde ise pazarda otuzdan fazla oyuncunun bulunduğu ve yoğun bir rekabet olduğu görülmektedir. Yani, birincil pazarda tüketicinin çok sayıda seçeneği olduğundan ve pazarda hakim durumda olan ya da önemli pazar gücü bulunan herhangi bir teşebbüs bulunmadığından marka bağımlılığının düşük olduğu değerlendirilmektedir.
- (54) Marka özelinde tanımlamada önem arz eden bir diğer husus, tüketicinin birincil pazarda ürün alım aşamasında ardıl pazarın şartlarına, özellikle hizmet ve yedek parçaların fiyatına ilişkin yeterli bilgiye sahibi olup olamamasıdır. Tüketici birincil pazarda ardıl pazara ilişkin yeterli veriye sahip olamazsa mal alım aşamasında fiyat başta olmak üzere ardıl pazar koşullarına ilişkin yeterli değerlendirmede bulunamamaktadır. Yangın algılama ve uyarı sistemleri pazarında ise tüketicilerin mal alım aşamasında birincil pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerle gerçekleştirdiği görüşmelerde genel olarak ardıl pazardaki hizmetlere, özellikle bu hizmetlerin fiyatlarına ilişkin bilgi sahibi olabildiği, müşterilere yazılı olarak iletilen fiyat tekliflerinin bakım-onarım hizmetlerinin bedellerini de yansıttığı bilinmektedir.
- (55) Yukarıda sayılan sebeplerle mevcut dosya kapsamında ardıl pazarın marka özelinde tanımlanması gerekli bulunmamakta, bu çerçevede ilgili ürün pazarı ürün bazında ayrı ayrı olacak şekilde konvansiyonel yangın algılama ve uyarı sistemlerinin satışı ve satış sonrası hizmetleri ile adresli yangın algılama ve uyarı sistemlerinin satışı ve satış sonrası hizmetleri , genel olarak ise “yangın algılama ve uyarı sistemlerinin üretimi ve satışı” ile “yangın algılama ve uyarı sistemlerinin satış sonrası hizmetleri” pazarları şeklinde tanımlanmıştır.

1.2.4. İlgili Coğrafi Pazar

- (56) İlgili coğrafi pazar belirlenirken, ilgili mal ve hizmetlerin özellikleri ile tüketici tercihleri bakımından giriş engellerinin, ilgili bölge ile komşu bölgeler arasında teşebbüslerin pazar payları veya mal ve hizmetlerin fiyatları bakımından hissedilir bir farklılığın olup olmadığı gibi unsurlar dikkate alınmaktadır. Her ne kadar yetkili satıcı olarak tanımlanan taraf teşebbüsler özellikle yangın algılama ve uyarı sistemlerinin bakım, onarım gibi satış sonrası hizmetlerine ilişkin faaliyetlerini bölgesel bazda yoğunlaştırmış olsalar da bu sistemlerin gerek devreye alınmak üzere taşınması gerekse bakım ve onarım hizmetlerinin sağlanmasına ilişkin nakliye giderleri ve pazara giriş engelleri noktasında bölgeler arasında kayda değer bir farklılık bulunmadığı, bu sebeple ürünün ekonomik olarak satılabileceği bölgeyi sınırlandıran herhangi bir unsurun bulunmadığı, pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerin Türkiye genelinde satış ve satış sonrası hizmet ağlarının bulunduğu değerlendirilmiştir. İnceleme konusu ilgili ürün pazarlarında yer alan ürünler bakımından pazara giriş, arz kaynaklarına ulaşım, üretim, dağıtım, pazarlama ve satış şartlarının bölgesel bir farklılık göstermediği göz önüne alınarak ilgili coğrafi pazar “Türkiye” olarak belirlenmiştir.

I.3. Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

Bulgu-1

- (57) 22.05.2020 tarihli "SATIŞ" isimli WhatsApp grubunda FİLİZ Şirket Ortağı (.....) ve FİLİZ Yangın Sistemleri Departman Müdürü (.....) arasında geçen mesaj silsilesinin içeriği aşağıdaki gibidir:

22.05.2020

(.....): "Merhaba mavili güvenlik (.....) bey aradı

Bir hastanenin bakım işini mavili yetkili belgesiz bir firmanın aldığını, bu firmanın da işi bizle çözmek istediğini öğrenmiş

İhaleyi iptal ettireceklermiş , bu firma anlattıkları doğru ise , teknik destek vermemiz uygun değildir Gereğini yapalım , iyi çalışmalar"

(.....): "Merhaba konudan doğrudan haberim var (.....) beyi arayarak ben bilgilendirdim Bornova özilhan devlet hastanesi (eski trafik hastanesi) hastanenin yangın tüp işlerini yıldız yangın bakıyor genelde ihaleyi kare otomasyon firması almış firmayı ve sahibini tanıyor olmama rağmen yardımcı olamacağımızı söyledim zaten"

(.....): "Bilgi için teşekkür ederiz"

(.....): "(.....) yıldız yangının sahibi ile ters düşmemek için istemiyor baska firmanın yapmasını bu yuzden de yapmayalım işini dedi

Tıpkı vergi dairelerinde ki tutumu gibi

Sorun yok gerekli yerle görüşmeyi yaptım"

Bulgu-2

- (58) 22.05.2020-28.05.2020 tarihleri arasında "RE: türkan özilhan devlet hastanesi ilave dedektör ve iptal işlemlerinin yapılması" konulu, KARE Genel Müdürü (.....), FİLİZ Şirket Ortağı (.....), FİLİZ Yangın Sistemleri Departman Müdürü (.....), MAVİLİ Satış Operasyon Sorumlusu (.....) ile Teksis Teknik Elektronik Sistemler Ticaret ve Sanayi AŞ (TEKSİS) Bölge Santral Operatörü (.....) arasında geçen ve bilgisinde MAVİLİ İç Satış ve Pazarlama Direktörü (.....), MAVİLİ Ege Bölge Müdürü (.....) ve FİLİZ Yönetiminin ((.....)) bulunduğu e-posta silsilesinin içeriği aşağıdaki gibidir:

22.05.2020, (.....)>(.....)

"Merhaba

(.....) hanım

Aşağıda seri numaraları yazılı olan paneller için servis talebi istemekteyim lütfen konuyu hassasiyetle yaklaşmanızı isterim

Panel1:(.....) PANEL

PANEL1 SERİ NUMARASI:(.....)

2 ADET DEDEKTÖR DEVREYE ALMA VE 1 KAÇ DEDEKTÖR İPTAL EDİLECEK

PANEL 2: (.....)

PANEL 2 SERİ NO: (.....)

2 ADET DEDEKTÖR DEVREYE ALMA 1 KAÇ DEDEKTÖR İPTAL EDİLECEK

DEDEKTÖRLER HASTANENİN ÖNEMLİ YERİDEKİ MAKİNALAR İÇİNDİR FİYATSAL DEĞERLERİ YÜKSEKOLDUĞU SÖYLENMEKTEDİR BUNDAN DOLAYI

İŞLEMLERİN HIZLI BİR ŞEKİLDE İŞLEMESİNİ RİCA EDERİM.

SAYGILARIMLA..."

(...)

28.05.2020, (.....)>(.....)

"Merhaba (.....) bey,

İlgilenmişmiydiniz."

28.05.2020, (.....)>(.....)

"Merhaba (.....) hanım,

Konudan haberim var hastanenin yangın sisteminin bu yıl bakım ihalesi işini hastane yönetimi yetkinlik belgesi şartı olmadığı için düşük fiyata Kare Otomasyon Firması vermişler ardından (.....)beni arayarak servis talep etti Bende sizinle iletişime geçtim konuyu aktardım (.....) Hanım (.....) Bey e konuyu aktardı ve tarafıma dönüş yaptılar kesinlikle kayıt dahi açmayın bu işlem için çünkü o hastanenin işlerini genellikle yıldız yangın firması servis veriyor dediler ben zaten bu durumu biliyorum ama yine de sormak istedim.. sonrasında firma sahibini arayarak durumu izah ettim ve yardımcı olamayacağımızı ilettim kendisi de tamam diyerek görüşmemiz sona erdi ve tekrar görüşme

olmadı. Daha sonra (.....) Hanım aradı ve mail gönderdi firmaya servis ücreti olarak (.....)TL lik !! bir servis teklifi hazırlayıp gönderir misiniz dedi bende servis hizmeti vermeme istemediniz müşteriye de böyle söylememi istediniz şimdi sırf hizmet vermiyoruz diye usulen sorun yaşamak istemediğiniz için beni öne sürerek benden hiç yapmadığımız ve asla kabul görülmeyecek bir teklifi hazırlayıp tekrar müşteriye göndermemi istediniz bu hiç doğru değil eğer illa bu teklifi göndermek istiyorsanız siz hazırlayıp gönderin ben yardımcı olamam dedim Esra Hanım da tamam diyerek görüşmemiz sona erdi bende ki bilgi bununla sınırlı sonrasını bilmiyorum (.....) Hanım.

Saygılarımla.”

28.05.2020, (.....)>(.....)

“Merhaba

(.....) bey

Kare otomasyon firmasına, mavili firmasının servis bedeli olarak göndermemizi istediği (.....) tl lik rakamı yazarak.

İlgili firmaya ve mavili firmasındaki konu ile alakalı kişileri de ekleyerek acil olarak gönderilmesini yönetim olarak talep etmekteyiz.

İyi çalışmalar”

Bulgu-3

- (59) 08.12.2020-09.12.2020 tarihleri arasında gerçekleşen, “RE: 2021 YILI YANGIN ALGILAMA SİSTEMİ BAKIMI” konulu ve MAVİLİ Ege Bölge Müdürü (.....), FİLİZ Yangın Sistemleri Departman Müdürü (.....), MAVİLİ Satış Operasyon Sorumlusu (.....), MAVİLİ Ege Bölge Müdürlüğü ((.....)) ve FİLİZ Yönetimi ((.....)) arasında geçen e-posta silsilesinin içeriği aşağıdaki gibidir:

08.12.2020, (.....)

“Merhaba (.....) Hanım ,

Türkan Özilhan Devlet Hastanesinin bakım işi ile alakalı hastaneden talep geldi, kendilerine teklif verelim mi sizlere sormak istedim ?

Saygılarımla.”

09.12.2020, (.....)

“(.....) Bey Merhaba,

E-flow üzerinden kayıt açıp iletilebilir misiniz? Verilmesi gereken fiyatla ilgili E-flowda bilgi verilecektir.

İyi Çalışmalar.”

09.12.2020, (.....)

“Merhaba ,

Mavili ile dün de konuşmuştum telefon ile az önce yine görüştüm hastanenin bakım işi yıldız yangına yönlendirildi, bizden de fiyat istediler bizde yıldız yangından yüksek fiyat vereceğiz siz de fiyat vermek isterseniz biz den de yüksek fiyat verin ama sonuç olarak yıldız yangını korumak için işi kendilerine verdirteceğiz dediler durum böyle olunca kayıt açıp fiyat vermenin bir manası yok diye düşünerek gereksiz bir iş gücü oluşturacağı için kayıt açmayı düşünmüyorum sizlerin de bilginiz olsun.

Saygılarımla.”

Bulgu-4

- (60) 23.12.2021-29.12.2021 tarihleri arasında gerçekleşen, “RE: TCDD İZMİR LİMAN BAKIM ÜCRETLENDİRİLMESİ HAKKINDA” konulu, MAVİLİ İç Satış ve Pazarlama Direktörü (.....), FİLİZ Yangın Sistemleri Departman Müdürü (.....) ile MAVİLİ Teknik Destek Personeli (.....) arasında geçen ve bilgisinde MAVİLİ Ege Bölge Müdürü (.....)ve MAVİLİ eski Teknik Servis ve Destek Müdürü (.....), MAVİLİ eski Proje Satış Sorumlusu (.....), Teknik Destek Sorumlusu (.....) ve Satış Operasyon Sorumlusu (.....)’nun bulunduğu e-posta silsilesinin içeriği aşağıdaki gibidir:

23.12.2021, (.....)>(.....)

“Merhaba (.....) Hanım ,

Az önce telefonda da konuştuğumuz üzere ‘İZMİR LİMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ’ ‘TCDD İZMİR LİMAN’ adında ki işletmeye bakım teklifi vermemiz gerekiyor toplamında kaç adet uç birim bulunuyor bunun bilgisi gerekli ayrıca yılda 12 bakım 12 periyod yani her ay bakım isteniyor fiyat ayarlamasını

nasıl yapmalıyız daha önce YILDIZ YANGIN çalışma yapmış kaç günde tamamlıyorlar çalışmalarını ona göre ücretlendirme yapalım zarar etmeyelim istiyoruz konu ile alakalı yardımcı olur musunuz ? bugün toplantı yapıldı görüşmeler sağlandı FİLİZ GÜVENLİK AŞ üzerinden devam edilsin isteniyor ve bir an önce fiyat bilgisi istiyorlar.

İyi çalışmalar dilerim.

Saygılarımla.

İyi Günler.”

24.12.2021, (.....)>(.....)

“Merhaba (.....) Bey,

Tekliflendirmeyi sistem üzerinden 5 günlük fiyat (.....) X 12 periyot = (.....) olarak yapabilirsiniz.

İyi çalışmalar”

29.12.2021, (.....)>(.....)

“Merhaba (.....) Bey,

TCDD İzmir Liman projesi için Yıldız Yangın ve Filiz Güvenlik aynı şartlar ile teklif verdi. 5 günlük fiyat

(.....) X 12 periyot = (.....)

Geçtiğimiz sene Kare Otomasyon işlem yapıyormuş, kurum ile özellikle (.....) Bey görüşerek yetki belgesi ile işlem yapılmasını istedi.

Kurum Ankara'dan yetki belgesi olan başka bir firmanın birim fiyat (.....) civarında teklif verdiğini iletmış ve İzmir'deki yetkili servisin aynı fiyat ile teklifi revize etmesini talep etmiş.

Ankara'daki proje için (.....) şüphelendik, firma ile görüştüm ilgilenmediklerini iletiler.

(.....)₺ X 12 periyot = (.....)₺ iletilen teklifi yetkili servisin (.....)₺ X 12 periyot = (.....)₺ revize etmesi uygun mudur?

İyi çalışmalar”

29.12.2021, (.....)>(.....)

“Merhaba (.....),

Ankara'da ki firmanın teklifini görelim.

İyi çalışmalar,”

I.4. Değerlendirme

- (61) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi uyarınca; “belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacı taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri” yasaklanmaktadır. Madde metninde yasak kapsamında tahdidi olmamakla birlikte sayılan hallerden biri “mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü”dür. Bu bağlamda teşebbüsler arasında müşteri paylaşımı da dâhil olmak üzere her türlü piyasa kaynaklarının ve unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde ihlal olarak değerlendirilmektedir.
- (62) Müşteri/bölge tahsisine sebep olan uygulamalar rakipler arası anlaşmanın sonucunda ortaya çıkabileceği gibi dikey ilişki bağlamında sağlayıcının eylemleri neticesinde de gerçekleşebilecektir. Yeniden satış koşullarına müdahale olarak alıcıların satış yapacağı müşterilere ilişkin getirilen sınırlamalar, alıcı konumundaki teşebbüslerin alt pazarda ilgili ürün veya hizmeti serbestçe pazarlamasının önüne geçmekte ve bu durum hem alıcı konumundaki teşebbüslerin hem de alıcı konumundaki teşebbüsün müşterilerinin seçeneklerini kısıtlayarak söz konusu ekonomik birimler açısından refah kaybına neden olabilmektedir. Bu çerçevede, müşteri/bölge kısıtlamasını içeren anlaşmalar dikey nitelikte olması halinde de 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamındadır. Başka bir ifadeyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında teşebbüslerin dikey anlaşmalar ve eylemler yoluyla müşteri ve bölge kısıtlaması uygulamalarının rekabeti kısıtlayacağı kabul edilmektedir.
- (63) 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin (2002/2 sayılı Tebliğ) 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, aynı bentte sayılan haller dışında, alıcının sözleşme konusu mal veya hizmetleri satacağı bölge veya müşterilere ilişkin

kısıtlamalar getirilemeyeceği ifade edilmektedir. Bununla birlikte, ilgili Tebliğ'de bazı istisnai hallerde alıcıya müşteri ve bölge kısıtlaması getirilebileceği düzenlenmiştir. Bu istisnai hallerden ilki, alıcının müşterilerince yapılacak satışları kapsamaması kaydıyla, sağlayıcı tarafından kendisine veya bir alıcıya tahsis edilmiş münhasır bir bölgeye ya da münhasır müşteri grubuna yapılacak aktif satışların kısıtlanmasıdır.

- (64) Anılan Tebliğ'in 4. maddesinin (b) bendinde sayılan bu ilk istisnai hal münhasırlık ilişkisini temel almakta, dikey ilişki tarafları arasında münhasırlık yaratılan durumlarda müşteri ve bölge kısıtlamasına aktif satışlar yönünden gidilebileceğini ifade etmektedir. Bir diğer deyişle, 2002/2 sayılı Tebliğ ile teşebbüslere münhasır bir bölge veya müşteri grubu vermek suretiyle tanınan koruma, mutlak bir koruma olmayıp alıcı teşebbüsler kendilerine tahsisli bölgeye veya müşteri grubuna satış yaparken sisteme dâhil diğer alıcıların ancak aktif rekabetinden korunabilmektedir. Bu kapsamda münhasıran tayin edilmiş bölge veya müşteri gruplarına yapılacak olan pasif satışların kısıtlanması, anılan hüküm ile yasaklanan eylemden istisna tutulan hallerden sayılmamaktadır.

I.4.1. Yerinde İncelemede Elde Edilen Belgelere İlişkin Değerlendirme

- (65) Yerinde incelemede elde edilen belgeler başlığı altında yer verilen Bulgu-1 incelendiğinde; MAVİLİ yetkilisinin, FİLİZ yetkilisi ile iletişime geçerek HASTANE'nin yangın algılama sistemi bakım ve onarım işini yetkili servisler haricinde özel bir servisin aldığını ve anılan teşebbüsün ihale kapsamında sunacağı teknik servis hizmeti için FİLİZ'den teknik destek talep edeceğini öğrendiğini bildirdiği anlaşılmaktadır. MAVİLİ tarafından, proje sahibi müşteriye, YILDIZ dışında diğer yetkili ve/veya özel teknik servislerin hizmet vermemesi yönünde bir telkinde bulunduğu da görülmektedir. Diğer yandan, FİLİZ'in, projeyi YILDIZ'ın üstlenmesine yönelik olarak müşterinin hizmet talebini karşılamak noktasında herhangi bir girişiminin olmayacağını beyan ettiği anlaşılmaktadır.
- (66) Bulgu-2 incelendiğinde, MAVİLİ'nin, FİLİZ'in kendisinden teknik servis hizmeti talebinde bulunan müşteriye yönelttiği teklife müdahale ettiği, ilaveten teklif istenen proje ile ilgili yürütülen bakım onarım işlerinin YILDIZ tarafından üstlenildiğini belirtildiği, bu çerçevede söz konusu proje kapsamında gerçekleştirilecek işlerin, MAVİLİ tarafından YILDIZ'a yaptırılmak istendiği, buna mukabil FİLİZ'in bu hususu dikkate alarak teklifini belirlediği anlaşılmaktadır.
- (67) Bulgu-3'te yer alan ve Türkan Özilhan Hastane Projesi'ne ilişkin olarak MAVİLİ ve FİLİZ arasında geçen yazışmada, FİLİZ yetkilisi tarafından bahse konu projede yangın algılama sistemi bakım hizmeti için teklif verilip verilmemesi hususunda MAVİLİ'ye danışıldığı, FİLİZ yetkilisi tarafından, FİLİZ yönetimine ilgili projenin MAVİLİ tarafından YILDIZ'a yönlendirildiğinin belirtildiği görülmektedir. Öyle ki ilgili bulguda FİLİZ yetkilisi tarafından FİLİZ yönetimine aktarılan bilgiye göre; MAVİLİ yetkilisinin söz konusu projenin YILDIZ tarafından üstlenilebilmesi için kendilerinin yüksek fiyat vereceğini, FİLİZ'in ilgili projeye fiyat teklifi sunmayı istemesi halinde ise MAVİLİ'nin teklifinden de yüksek bir fiyat teklif sunabileceğini, her halükarda projenin YILDIZ'a verilmesinin planlandığını ifade ettiği anlaşılmaktadır.
- (68) Bulgu-4 incelendiğinde ise, yazışmaya konu projeyi üstlenecek yetkili teknik servisin MAVİLİ tarafından belirlendiği, söz konusu proje için YILDIZ ve FİLİZ'in aynı şartlar ile teklif verdiği, bu durumun MAVİLİ'nin bilgisi dâhilinde gerçekleştiği, ilaveten FİLİZ'in kendisinden hizmet talebinde bulunan müşteriye yönelteceği teklifi belirlemek noktasında MAVİLİ'nin onayını beklediği anlaşılmaktadır.

- (69) İlgili bulgular bir bütün olarak değerlendirildiğinde, hizmet talebinde bulunan müşterilere hangi yetkili servisin hizmet vereceği hususunda MAVİLİ'nin sağlayıcı konumundan ötürü yetkili servislere yönelik dikey ilişki bağlamında getirdiği kısıtlamanın bulunmasının yanı sıra, bağımsız bir teşebbüs niteliğini haiz yetkili servislerin de söz konusu ihalelere yüksek fiyat verme ve/veya fiyat vermeme yönündeki ifadelerinden hareketle, müşteri paylaşımının yetkili servisler arasında yatay seviye gerçekleşen bir pazar paylaşımı anlaşması yoluyla da gerçekleşmiş olabileceği değerlendirilmiştir. Söz konusu hususlara istinaden, müşteri kısıtlaması uygulamasının taraflar arasındaki dikey ilişki bağlamında mı vücut bulduğu veyahut rakip konumunda bulunan yetkili servisler arasında ihalelerde danışıklı fiyat vermek suretiyle pazar paylaşımı mı söz konusu olduğu hususlarının netlik kazandırılabilmesi için MAVİLİ ile beraber müşteri paylaşımı anlaşması içinde bulunduğu şüphesi duyulan FİLİZ ile YILDIZ hakkında da Kurulun 01.12.2022 tarihli ve 22-53/804-M sayılı kararı ile soruşturma açılmıştır.
- (70) Soruşturma sürecinde MAVİLİ ile FİLİZ ve YILDIZ'ın da dâhil oldukları bazı yetkili servislerde yerinde incelemeler gerçekleştirilmiştir. Yerinde incelemelerde elde edilen ve yukarıda yer verilen belgelerin değerlendirilmesi neticesinde; MAVİLİ'nin aktif veya pasif satış ayırımına gitmeksizin dikey ilişki içinde olduğu yetkili servislerin hizmet sunacağı bölge ve müşterilere yönelik kısıtlamalar getirdiği, söz konusu kısıtlamaların, MAVİLİ ile birlikte yetkili servisler arasında yatay seviyede gerçekleşen bir müşteri paylaşımı anlaşması neticesinde ortaya çıkmadığı, başka bir ifadeyle, bulgulardan anlaşılacak yetkili servislerin hizmet sunacağı müşterilere yönelik kısıtlama getirilmesi yönündeki eylemlerin yatay seviyede rakipler arasında gerçekleşen bir anlaşmadan ziyade dikey yönlü bir kısıtlamadan ibaret olduğu, bu hususun MAVİLİ'nin yetkili servisleri ile akdettiği Yetkili Servis Sözleşmesi'nin 5.1. numaralı maddesinde; yetkili servisin, cihazların ve sistemlerin, garanti dâhili ve harici servis, devreye alma ve bakım hizmetlerini MAVİLİ'nin merkez servisi tarafından belirtilen ana faaliyet bölgesi dâhilinde yerine getireceği, faaliyet bölgesi dışındaki hizmetler için ayrıca merkez servisin onayını alacağına hüküm altına alındığı anlaşılmaktadır. Zira dosya kapsamında yer alan bilgi ve belgelerden MAVİLİ'nin, yangın bakım onarım işine yönelik ihaleleri ve müşterilerden gelen diğer bakım onarım taleplerini yetkili teknik servisleri arasında pay etmek yönünde bir politikasının olduğu, bu kapsamda dikey ilişki içinde olduğu yetkili servislerin hangi müşteriye hizmet sunacağı noktasında kayda değer bir müdahalesinin olduğu görülmektedir.
- (71) Öte yandan soruşturma aşamasında FİLİZ ve YILDIZ'da gerçekleştirilen yerinde incelemelerde, teşebbüsler arasında yatay seviyede bir paylaşım işaret eden, bu yönde bir rekabet ihlaline dayanak teşkil eden herhangi bir iletişim delili de elde edilmemiştir. Bundan ziyade, müşteri sınırlamasına işaret eden belgelerin sağlayıcı konumu itibarıyla MAVİLİ tarafından yetkili servislere getirilen bir kısıtlamadan ibaret olduğu anlaşılmıştır. Soruşturma kapsamında müşteri bölge sınırlaması eylemlerine ilişkin MAVİLİ tarafından taahhüt sunulması üzerine Kurul tarafından 30.03.2023 tarih ve 23-16/285-99 sayı ile sunulan taahhütlerin dosya kapsamında tespit edilen bölge ve müşteri kısıtlaması eylemleri neticesinde ortaya çıkan rekabet sorunlarını giderebilecek nitelikte olması gerekçesiyle kabul edilerek MAVİLİ adına bağlayıcı hale getirilmesine ve bu davranış bakımından MAVİLİ hakkında yürütülen soruşturmanın sonlandırılmasına karar verilmiştir.
- (72) Yukarıda yer verilen bilgi ve değerlendirmeler ışığında FİLİZ ve YILDIZ'ın bölge/müşteri paylaşımı yaparak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmedikleri değerlendirilmiştir.

I.4.2. FİLİZ ve YILDIZ Tarafından Yapılan Savunmalar ve Anılan Savunmalara İlişkin Değerlendirmeler

I.4.2.1. Taraflar ile MAVİLİ Arasında 4054 Sayılı Kanun'a Aykırılık Teşkil Eden Bir Anlaşma Olmadığına İlişkin Savunmalar

- (73) YILDIZ tarafından yapılan savunmada, taraflar arasında akdedilen Yetkili Servis Sözleşmesi gereğince, YILDIZ'ın, sağlayıcı konumunda bulunan MAVİLİ'nin yetkili servisi olarak yangın algılama sistemlerine yönelik olarak bakım-onarım hizmeti sunduğu ve MAVİLİ ile aralarında yetkili servislik ilişkisinden doğan hak ve yükümlülükler dışında rekabeti önleyici yahut kısıtlayıcı bir dikey anlaşmanın bulunmadığı ifade edilmiştir.
- (74) FİLİZ tarafından yapılan savunmada özetle, FİLİZ ile MAVİLİ arasında yetkili teknik servis ilişkisinden doğan hakların ve yükümlülüklerin söz konusu olduğu, bunun dışında herhangi bir dikey anlaşmanın yapılmadığı; piyasaların bölüşülmesi, piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü şeklinde bir eylemin söz konusu olmadığı, buna ilişkin somut bir delilin de bulunmadığı ifade edilmiştir.
- (75) Bu noktada ilk olarak, önaraştırma ve soruşturma sürecinde gerçekleştirilen yerinde incelemeler sonucu MAVİLİ ile yetkili servisler arasında imzalanan Yetkili Servis Sözleşmesi'nin çeşitli hükümlerinde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırılık teşkil eden hükümlere rastlandığı belirtilmelidir. Soruşturma bildiriminin tebliği akabinde, ilgili hükümlerden kaynaklanan rekabet sorunlarının giderilmesi amacıyla, MAVİLİ tarafından 22.12.2022 tarihinde uzlaşma ve taahhüt sunma başvurusunda bulunulmuştur.
- (76) Bununla birlikte, Yetkili Servis Sözleşmesi'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği tespit edilen hükümleri yeniden satış fiyatını tespiti kapsamında değerlendirilmiş ve anılan eyleme ilişkin süreç, MAVİLİ'nin başvurusu üzerine Kurulun 13.04.2023 tarihli, 23-18/347-117 sayılı kararıyla uzlaşma usulü ile sonlandırılmıştır. İlaveten müşteri bölge sınırlamasına ilişkin sözleşme hükümlerinde ise birtakım rekabet sorunları görülmüş, bununla birlikte Kurulun 30.03.2023 tarihli, 23-16/285-99 sayılı kararıyla MAVİLİ'nin sunduğu taahhütler ile bu sorunların giderilebileceğine karar verilmiştir. Yerinde incelemede elde edilen belgelerin değerlendirilmesi neticesinde de YILDIZ ve FİLİZ'in, sağlayıcı konumundaki MAVİLİ tarafından hangi müşteriye hangi fiyat üzerinden hizmet verileceği noktasında yönlendirildiği görülmüş ve bu davranış MAVİLİ'ye özgülenen ve dikey ilişki kapsamında gerçekleşen bir kısıtlama olduğu değerlendirilmiştir.
- (77) Dolayısıyla MAVİLİ ile yetkili servisler arasında akdedilen anılan sözleşmede başta bölge ve müşteri paylaşımı olmak üzere yetkili servisler arasındaki yatay ilişkilerden kaynaklanan bir ihlal isnadında bulunulmamıştır. Bu nedenle tarafların bu yöndeki savunmaları kabul edilmiştir.

I.4.2.2. FİLİZ ile YILDIZ Arasında Herhangi Bir Yatay Anlaşmanın Bulunmadığına İlişkin Savunmalar

- (78) FİLİZ tarafından yapılan savunmada özetle;
- FİLİZ ile YILDIZ arasında herhangi bir yatay anlaşma yapılmadığı; FİLİZ ile YILDIZ'ın MAVİLİ'nin yetkili teknik servisi olarak aynı sektörde faaliyet gösterdiği, bunun dışında hiçbir ilişkilerinin bulunmadığı, FİLİZ'in YILDIZ ile

hiçbir zaman herhangi bir ticari ilişkiye veya diyaloga girmediği, nitekim YILDIZ ile FİLİZ arasında herhangi bir yazışmanın da inceleme esnasında bulunmadığı,

- Çeşitli tarihlerde teklif verilen ihale örnekleri de dikkate alınarak; YILDIZ ile aynı ihalelere girildiği, bu ihalelerin bir kısmını FİLİZ'in bir kısmını YILDIZ'ın diğer bir kısmını ise başkaca teşebbüslerin aldığı, söz konusu durumun teşebbüsler arasında anlaşma olmadığını açıkça gösterdiği, FİLİZ ile YILDIZ arasında hiçbir ticari ilişki bulunmadığı gibi tarafların tek başına veya ortaklaşa belirli bir düzeyde pazar gücü elde etmesinin veya tarafların pazar gücünü kötüye kullanmasının mümkün olmadığı, bu minvalde yatay bir anlaşma yoluyla müşterilerin paylaşılması ve rekabetin sınırlanmasına imkân bulunmadığı,

hususları ifade edilmiştir.

(79) YILDIZ tarafından yapılan savunmada özetle;

- MAVİLİ tarafından FİLİZ'e *"işin Yıldız Yangın'a verileceği, bu sebeple yüksek fiyat teklifi verilmesi"* şeklinde bir yönlendirme yapılmış olsa bile bu yönlendirme açısından YILDIZ'ın bir bilgisinin ve dahlinin bulunmadığı nitekim Kurum tarafından tebliğ edilen soruşturma bildiriminde de bu durumun aksi yönünde bir ispata yönelik bulgu ve belgenin yer almadığı,
- YILDIZ ile FİLİZ'in aralarında herhangi bir hukuki, ticari ve sosyal ilişkilerinin bulunmadığı, müşteri paylaşımı gibi bir durumun bulunmadığı, ayrıca yatay anlaşmanın unsurlarının da ortaya konulmadığı,
- FİLİZ tarafından MAVİLİ'nin var olduğu ileri sürülen talebinin aralarındaki mevcut ticari ilişkisinin bozulmaması amacıyla kabul edilmiş olduğu ve rekabeti kısıtlama amacıyla hareket edilmediği, FİLİZ'in, söz konusu projenin YILDIZ tarafından üstlenilmesini engeller nitelikte bir davranışı bulunmasa da bu durumun MAVİLİ'nin yönlendirmesi üzerine gerçekleştiği,
- YILDIZ'ın geçmişte birçok ihale sürecine katıldığı, ancak ihale konusu hizmetleri üstlenemediği, sadece bu hususun dahi YILDIZ'ın rekabeti sınırlayıcı bir ilişki içerisinde bulunmadığını gösterdiği

hususları ifade edilmiştir.

(80) Kararın "Yerinde İncelemede Elde Edilen Belgelere İlişkin Değerlendirme" başlığı altında yer verildiği üzere dosya kapsamında FİLİZ ve YILDIZ'ın yanı sıra İzmir'de mukim diğer MAVİLİ yetkili servislerinde de yerinde incelemeler gerçekleştirilmiş olup bu yerinde incelemelerde FİLİZ ve YILDIZ'ın kendi aralarında ve/veya diğer yetkili servisler ile müşteri paylaşımına yönelik yatay bir anlaşma içinde bulduklarına dayanak teşkil edecek herhangi bir delile rastlanmamıştır. Bu kapsamda, FİLİZ ve YILDIZ'a müşteri paylaşımında bulduklarına ilişkin bir isnatta bulunulamayacağı değerlendirildiğinden tarafların savunması kabul edilmiştir.

I.4.2.3. Teşebbüslerin Pazar Paylarının Düşük Olduğu ve İddia Konusu İhlalin Rekabeti Kısıtlayıcı Etkiye Yol Açmadığına İlişkin Savunmalar

(81) FİLİZ tarafından yapılan savunmada özetle;

- FİLİZ'in pazar payının küçük olduğu, MAVİLİ'nin de sektörde faaliyet gösteren hâkim teşebbüsler arasında yer almadığı; nitekim sektörde güçlü konumda bulunan rakiplerin yer aldığı ve FİLİZ'in bu teşebbüslerle beraber girdiği ihalelerin çoğunlukla bu teşebbüslerde kaldığı, FİLİZ'in MAVİLİ ile yapmış

olduğu sözleşme kapsamındaki işlerin toplam ciro içindeki payının %(.....) civarında olduğu, buradan da görüleceği üzere piyasayı yönlendirme güçlerinin bulunmadığı,

- Yatay anlaşmanın unsurları olan rekabeti kısıtlama amacı ve/veya rekabeti kısıtlayıcı etki, pazar gücü, son kullanıcının zarar görmesi ve ilgili sektörde pazara girişin zorlaştırılması unsurlarından hiçbirinin oluşmadığı

hususları ifade edilmiştir.

(82) YILDIZ tarafından yapılan savunmada özetle,

- Yangın söndürme sistemleri ve donanımlarına yönelik olarak pazar araştırmaları ile YILDIZ'ın ticari faaliyetlerine ilişkin kayıtları incelenerek ilgili pazardaki konumu değerlendirildiği takdirde YILDIZ'ın önemli bir pazar gücüne sahip olmadığı ve küçük ölçekte bir teşebbüs konumunda olduğunun görülebileceği,
- YILDIZ'ın faaliyet gösterdiği ilgili pazarda, pazara girişlerin oldukça kolay olduğu ve yatay bir anlaşmanın mevcut olması halinde dahi bu anlaşmanın rekabeti kısıtlayıcı bir etkiye yol açmayacağı

hususları belirtilmiştir.

(83) Önceki kısımlarda da izah edildiği üzere, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlali bakımından madde kapsamına giren eylemin niteliğine bağlı olarak amaç ve/veya etki unsurlarından en az birini barındırması yeterli kabul edilebilmektedir. Fiyat tespiti, arz kısıtlaması, pazar veya müşteri paylaşımını konu alan anlaşma/uyumlu eylemler doğaları gereği rekabeti sınırlayıcı olmaları nedeniyle amaç bakımından rekabet ihlali teşkil etmekte, bu ihlallerin etkinlik doğurmalarının olası olmadığı ve doğaları gereği rekabeti sınırladıkları kabul edilmektedir. Bu doğrultuda, rakipler arasında bölge veya müşteri paylaşımına yönelik anlaşma/uyumlu eylemin bulunduğu tespitini ihlal kanaatine ulaşılması bakımından yeterli görülmekte, anlaşmanın ayrıca piyasadaki rekabeti bozucu etkilerinin gösterilmesine, bu etkilerin ispatına ihtiyaç duyulmamaktadır.

(84) Bununla birlikte; mevcut dosya kapsamında gerçekleştirilen yerinde incelemeler sonucu FİLİZ ve YILDIZ başta olmak üzere MAVİLİ yetkili servisleri arasında bölge ve müşteri paylaşımına yönelik herhangi bir anlaşmanın bulunduğu dair bir bilgi veya belge elde edilmemiş, yerinde incelemede elde edilen belgelerin MAVİLİ'nin yetkili servislerine uyguladığı dikey anlaşmalar kapsamında tezahür eden müşteri kısıtı davranışına dayanak oluşturduğu sonucuna varılmıştır. Dolayısıyla FİLİZ ile YILDIZ'ın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine dair herhangi bir bulguya rastlanmadığından tarafların savunmaları kabul edilmiştir.

I.4.3. Genel Değerlendirme

(85) Dosya kapsamında temel olarak MAVİLİ'nin yetkili servisleri olan FİLİZ ve YILDIZ'ın yangın algılama sistemleri bakım ve onarım hizmetleri pazarında müşteri paylaşımını konu edinen rekabet karşıtı bir anlaşmanın tarafı olup olmadıkları incelenmiştir.

(86) Yerinde inceleme belgelerinin değerlendirilmesi neticesinde şüpheye sebebiyet veren müşteri kısıtlaması uygulamasının, MAVİLİ ile YILDIZ ve MAVİLİ ile FİLİZ arasındaki dikey ilişki bağlamında vücut bulduğu, zira MAVİLİ'nin, bakım onarım işine dair müşteri

taleplerini yetkili teknik servisleri arasında pay etmek yönünde bir politikasının olduğu, dolayısıyla anılan eylemlerin dikey anlaşmalar kapsamında MAVİLİ tarafından uygulanan müşteri tahsisi davranışını teşkil ettiği değerlendirilmiştir.

- (87) Soruşturma aşamasında FİLİZ ve YILDIZ'da gerçekleştirilen yerinde incelemelerde, teşebbüsler arasında yatay seviyede bir paylaşım işaret eden, bu yönde bir rekabet ihlaline dayanak teşkil eden herhangi bir iletişim delili elde edilmemiştir.
- (88) Bu çerçevede FİLİZ ve YILDIZ'ın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğini gösteren bir tespit bulunmadığı, bu sebeple tarafların ilgili maddeyi ihlal etmedikleri ve söz konusu teşebbüslere idari para cezası verilmesine yer olmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

- (89) Rekabet Kurulunun 01.12.2022 tarihli, 22-53/804-M sayılı kararı uyarınca yürütülen soruşturma kapsamında düzenlenen Rapor'a, toplanan delillere, yazılı savunmalara ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilmediğine, dolayısıyla adı geçen teşebbüslere idari para cezası uygulanmasına gerek olmadığına gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.